

HARDENER 008 5600

Päiväys: 23.11.2010

Edellinen päiväys: 15.5.2009

1. AINEEN TAI VALMISTEEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT**1.1 Kemikaalin tunnistustiedot****1.1.1 Kauppanimi**

HARDENER 008 5600

1.1.2 Tunnuskoodi

008 5600

1.2 Kemikaalin käyttötarkoitus**1.2.1 Käyttötarkoitus sanallisesti ilmoitettuna**

Maalaustyö

Tuotteen kuvaus: 2-komponenttisen epoksimaalin kovete

1.3 Valmistajan, maahantuoja tai muun toiminnanharjoittajan tunnistustiedot**1.3.1 Valmistaja, maahantuoja tai muu toiminnanharjoittaja**

Tikkurila Oyj

1.3.2 Yhteystiedot**Postiosoite**

PL 53

Postinumero ja -toimipaikka

01301 VANTAA

Puhelin

(09) 857 71

Telefax

(09) 8577 6936

1.3.4 Käyttöturvallisuustiedotteesta vastaa

Tikkurila Oyj, Tuoteturvapalvelu, e-mail: productsafety@tikkurila.com

1.4 Hätäpuhelinnumero**1.4.1 Numero, nimi ja osoite**

Tikkurila Oyj, Ympäristö ja turvallisuus: (09) 857 71; Myrkytystietokeskus: (09) 471 977

2. VAARAN YKSILÖINTI

Syttyvää.

Haitallinen, Xn

Terveydelle haitallista hengitettynä ja joutuessaan iholle. Ärsyttää silmiä ja ihoa.

Tarkemmat varoitusetikettitiedot on esitetty kohdassa 15.1.

3. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA**3.1 Vaaraa aiheuttavat aineosat****3.1.1****CAS-numero****EINECS****3.1.2****Aineosan nimi****3.1.3****Pitoisuus****3.1.4****Varoitusmerkki, R-lausekkeet ja muut tiedot aineosasta**

1330-20-7

215-535-7

Ksyleeni

20 - 30 %

Xn; R10-20/21-38

71-36-3

200-751-6

N-butanoli

5 - 10 %

Xn; R10-22-37/38-41-67

107-98-2

203-539-1

1-Metoksi-2-propanoli

5 - 10 %

-; R10-67

90-72-2

202-013-9

2,4,6-tris-(dimetyyliamino-metyyli)-fenoli

1 - 5 %

Xn; R22-36/38

100-41-4

202-849-4

Etylibentseeni

5 - 10 %

F, Xn; R11-20

112-24-3

203-950-6

Trietyleenitetramiini

< 1 %

C; R21-34-43-52/53

111-40-0

203-865-4

Dietyleenitriamiini

< 1 %

C; R21/22-34-43

4. ENSIAPUTOIMENPITEET**4.1 Erityiset ohjeet**

HARDENER 008 5600

Päiväys: 23.11.2010

Edellinen päiväys: 15.5.2009

- 4.2 Hengitys**
Liian suurelle liuotepitoisuudelle altistunut henkilö siirretään raittiiseen ilmaan ja pidetään levossa ja lämpimänä. Jos hengitys on vaikeutunut, annetaan tekohengitystä tai happea ja viedään lääkärinhoitoon.
- 4.3 Iho**
Tuotteen saastuttamat vaatteet riisutaan. Iho pestään vedellä ja saippualla, jonka jälkeen iho rasvataan. Suuret määrät voi hätätapauksessa ennen pesua pyyhkiä liuottimeen kostutetulla kankaalla ja pienet roiskeet puhdistusemulsioilla tai ruokaöljyllä.
- 4.4 Roiskeet silmiin**
Silmiä huuhdeltava välittömästi runsaalla vedellä n. 15 min. Tarvittaessa lääkärinhoitoon.
- 4.5 Nieleminen**
Juodaan vettä tai maitoa. Ei saa oksettaa. Mikäli on selvästi nieltä tuotetta, otetaan yhteys lääkäriin.

5. PALONTORJUNTATOIMENPITEET

- 5.1 Sopivat sammutusaineet**
Käytetään jauhe-, vaahto- tai CO₂-sammutusta. Pienet määrät voidaan myös sammuttaa tukahduttamalla.
- 5.2 Sammutusaineet, joita ei pidä käyttää turvallisuussyistä**
Sammutukseen ei tule käyttää pelkkää vettä, koska vesi voi levittää palavan nesteen paloa.
- 5.3 Erityiset altistumisvaarat tulipalossa**
Palossa muodostuu hajoamistuotteita sisältävää savua, jonka hengittämistä on vältettävä.

6. TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ

- 6.1 Ohjeet henkilövahinkojen estämisestä**
Tupakointi, kipinöivät työt, hitsaus tms. vahinkopaikan läheisyydessä keskeytettävä välittömästi. Vältettävä liuotehöyryjen hengittämistä ja huolehdittava alueen tuuletuksesta.
- 6.2 Ohjeet ympäristövahinkojen estämisestä**
Tuotetta ei saa päästää viemäriin, vesistöön eikä maaperään.
- 6.3 Puhdistusohjeet**
Vuotanut neste imeytetään hiekkaan tms. imevään materiaaliin. Pienet määrät pyyhitään liuotepitoisella trasselilla tms. Jätteet kerätään ongelmajätteenä hävittämistä varten. Likaantunut alue pestään emäksisellä pesuliuksella.

7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI

- 7.1 Käsittely**
Liuotehöyryt voivat muodostaa ilman kanssa räjähtävän seoksen. Liian korkeiden liuotehöyrypitoisuuksien muodostumisen estämiseksi käyttöpaikalle järjestetään riittävä ilmanvaihto. Tupakointi, avotulen teko, kipinöivät työt ja hitsaus käyttöpaikan lähistöllä on kielletty. Ruiskumaalauslaitteiston, sekoitusastioiden ym. maadoituksesta maadoitusjohtimin tulee huolehtia staattisen sähkön muodostumisen estämiseksi.
- 7.2 Varastointi**
Varastoidaan kuivassa, hyvin tuulettuvassa viileässä paikassa, erossa sytytyslähteistä. Pakkaus pidetään tiiviisti suljettuna ja erillään elintarvikkeista.

8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET**8.1 Altistuksen raja-arvot****8.1.1 HTP-arvot**

Ksyleeni	50 ppm (8 h)
N-butanoli	50 ppm (8 h)
1-Metoksi-2-propanoli	100 ppm (8 h)
Etylibentseeni	50 ppm (8 h)
Dietyleenitriamiini	1 ppm (8 h)

HARDENER 008 5600

Päiväys: 23.11.2010

Edellinen päiväys: 15.5.2009

- 8.1.2 Muut tiedot**
HTP = Haitalliseksi tunnetut pitoisuudet 2009
- 8.2 Altistumisen ehkäiseminen**
- 8.2.1 Työperäisen altistuksen torjunta**
Huolehdittava työpisteen riittävästä tuuletuksesta. Jos yleisilmanvaihto ei ole riittävä, on järjestettävä tehokas kohdepoisto tai, jos mahdollista, suoritettava työ ruiskumaalauskaapissa tai vastaavassa tarkoitukseen suunnitellussa tilassa. Työntekijöiden työnopastus on suoritettava huolellisesti.
- 8.2.1.1 Hengityksensuojaus**
Jos ilmanvaihto käyttöpaikalla on riittämätön, on käytettävä puoli- tai kokonaamaria varustettuna A-typin kaasunsuodattimella (ruskea), hionnassa P2 -tyypin hiukkassuodattimella. Ruiskumaalauksessa käytettävä yhdistelmäsuodatinta AP. Yhtäjaksoisessa pitkäaikaisessa työssä suositellaan käytettäväksi moottorikäyttöistä puhallinsuojainta tai eristävää suojainta (raitisilma- tai paineilmahuppua tms.)
- 8.2.1.2 Käsiensuojaus**
Käytettävä suojakäsineitä. Sopiva suojakäsinemateriaali on esim. nitrilikumi. Ihovoiteen käyttö on suositeltavaa.
- 8.2.1.3 Silmiensuojaus**
Huolehdittava silmien suojaamisesta, etenkin ruiskumaalauksessa.
- 8.2.1.4 Ihonsuojaus**
Käytettävä tarkoitukseen sopivaa suojavaatetusta.

9. FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET

- 9.1 Yleiset tiedot (olomuoto, väri, haju)**
Viskoosi neste, voimakas haju
- 9.2 Terveysturvallisuuden ja ympäristön kannalta tärkeät tiedot**
- 9.2.2 Kiehumispiste/kiehumisalue** 137 - 145 °C *)
- 9.2.3 Leimahduspiste** 25 °C *)
- 9.2.5 Räjähdysominaisuudet**
- 9.2.5.1 Alempi räjähdysraja** 1 til-% *)
- 9.2.5.2 Ylempi räjähdysraja** 7 til-% *)
- 9.2.7 Höyrynpaine** 0,7 kPa (20 °C) *)
- 9.2.8 Suhteellinen tiheys** 0,95
- 9.2.9 Liukoisuus**
- 9.2.9.1 Vesiliukoisuus** Ei liukene
- 9.3 Muut tiedot**
Suhteellinen haihtuvuus (BuAc=1) : 0,76 *)
*) = Ksyleeni

10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS

- 10.1 Vältettävät olosuhteet**
Liutehöyryt voivat suljetussa tai huonosti tuulettuvassa tilassa muodostaa ilman kanssa räjähtävän seoksen.
- 10.2 Vältettävät materiaalit**
Säilytetään erillään hapettavista aineista sekä vahvoista emäksistä ja hapoista.
- 10.3 Vaaralliset hajoamistuotteet**
Palaessa ja korkeassa lämpötilassa vapautuu haitallisia hajoamistuotteita.

11. MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT

- 11.1 Välitön myrkyllisyys**
Katso kohta 11.5

HARDENER 008 5600

Päiväys: 23.11.2010

Edellinen päiväys: 15.5.2009

- 11.2 Ärsyttävyys ja syövyttävyys**
Katso kohta 11.5
- 11.3 Herkistyminen**
Sisältää dietyleenitriamiinia ja trietyleenitetramiinia. Voi aiheuttaa allergisen reaktion jo herkistyneille ihmisille
- 11.5 Kokemusperäinen tieto vaikutuksista ihmisiin**
- 11.5.1 Hengitysaltistus
Tuotteesta haihtuvien liuotehöyryjen tai ruiskutussumun hengittäminen voi ärsyttää hengityselimiä ja limakalvoja sekä aiheuttaa päänsärkyä ja huonovointisuutta. Pitkäaikainen suurten pitoisuuksien hengittäminen vaikuttaa huumaavasti ja voi aiheuttaa hermostollisia oireita, kuten väsymyys, hermostuneisuutta ja unen häiriöitä.
- 11.5.2 Ihokosketus
Toistuva ihokosketus poistaa ihoa suojaavan rasvakerroksen ja voi aiheuttaa ärsytysihottumaa. Roiskeet ärsyttävät silmiä.
- 11.5.3 Muut vaikutukset ---

12. TIEDOT KEMIKAALIN VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE

- 12.6 Muut haitalliset vaikutukset**
Maalituotteita tulee aina käsitellä huolellisesti, eikä niitä saa päästää maaperään, viemäriin tai vesistöön.

13. JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT

- 13.1 Hävitettävä tuote
Jätteet kerätään ja hävitetään jätehuoltoviranomaisten hyväksymän jätehuoltosuunnitelman mukaisesti. Nestemäinen jäte tulee toimittaa ongelmajätteiden keräilypisteeseen tai muulle vastaavaan paikkaan ongelmajätteenä käsiteltäväksi. Nestemäisen jätteen EWC jättekoodi esim. 08 01 11 (maali- ja lakkajätteet, jotka sisältävät orgaanisia liuottimia tai muita vaarallisia aineita). Liuotinvapaa, kovettunut maali- ja maalausjäte voidaan yleensä toimittaa kaatopaikalle.
- 13.2 Pakkausjäte
Tyhjä, kuivat myyntipakkaukset voidaan toimittaa järjestettyyn pakkausten kierrätykseen tai tällaisen mahdollisuuden puuttuessa yleiselle kaatopaikalle.

14. KULJETUSTIEDOT

14.1	YK-numero	1263
14.2	Pakkausryhmä	III
14.3	Maakuljetukset	
14.3.1	Kuljetusluokka	3
14.3.3	Rahtikirjan mukainen nimitys	maalin kaltainen aine
14.3.4	Muita tietoja	Alle 450 l astiat: vapautettu VAK/ADR säännöksistä korkean viskositeetin takia
14.4	Merikuljetukset	
14.4.1	IMDG-luokka	3
14.4.2	Oikea tekninen nimi	paint related material
	Merta saastuttava aine	ei
14.4.3	Muita tietoja	EmS: F-E,S-E
Alle 30 l astiat: Kuljetus IMDG säännösten kappaleen 2.3.2.5 mukainen.
14.5	Ilmakuljetukset	
14.5.1	ICAO/IATA-luokka	3
14.5.2	Oikea tekninen nimi	paint related material

15. LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT

HARDENER 008 5600

Päiväys: 23.11.2010

Edellinen päiväys: 15.5.2009

- 15.1 Varoitusetiketin tietoja**
- 15.1.1 Valmisteen varoitusmerkin kirjaintunnus ja varoitusmerkin nimi**
Xn Haitallinen
- 15.1.2 Varoitusetikettiin merkittävien aineosien nimet**
Ksyleeni
N-butanoli
- 15.1.3 R-lausekkeet**
R10 Syttyvää.
R20/21 Terveydelle haitallista hengitettynä ja joutuessaan iholle.
R36/38 Ärsyttää silmiä ja ihoa.
- 15.1.4 S-lausekkeet**
S23 Vältettävä liuotehöyryn/ruiskutussumun hengittämistä.
S26 Roiskeet silmistä huuhdeltava välittömästi runsaalla vedellä ja mentävä lääkäriin.
S36/37 Käytettävä sopivaa suojavaatetusta ja suojakäsineitä.
S38 Kemikaalin käyttö edellyttää tehokasta ilmanvaihtoa tai sopivaa hengityksensuojainta.
- 15.1.5 Eräitä valmisteita koskevat erityisvaatimukset**
Sisältää dietyleenitriamiinia ja trietyleenitetramiinia. Voi aiheuttaa allergisen reaktion.

16. MUUT TIEDOT

- 16.1 Kohdissa 2 ja 3 mainittujen R-lausekkeiden koko teksti**
- R11 Helposti syttyvää.
R20 Terveydelle haitallista hengitettynä.
R21/22 Terveydelle haitallista joutuessaan iholle ja nieltynä.
R43 Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä.
R52/53 Haitallista vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
R10 Syttyvää.
R20/21 Terveydelle haitallista hengitettynä ja joutuessaan iholle.
R36/38 Ärsyttää silmiä ja ihoa.
R21 Terveydelle haitallista joutuessaan iholle.
R22 Terveydelle haitallista nieltynä.
R34 Syövyttävää.
R37/38 Ärsyttää hengityselimiä ja ihoa.
R38 Ärsyttää ihoa.
R41 Vakavan silmävaurion vaara.
R67 Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.
- 16.4 Lisätiedot**
Tikkurila Oyj, Tuoteturvapalvelu
Puh. (09) 857 71
Fax (09) 8577 6936
E-mail: productsafety@tikkurila.com
- Allekirjoitus** a/near